

היכלי תורה

רשת
שיעורי
תורה

פרנס החודש
להחזקת שיעורי התורה
לוכר נשמת הרה"צ ר'
פלמיאל מאיר זצ"ל רבינוביץ
נלב"ע י"ט אב תשמ"ו
הוצא צ"י ולזכות אבד מתאבדיו

ערשיק פרי' כי תצא ח' אלול תשס"ו דף היומי בבלי: יומא דף פ"ו ירושלמי: מעשר שני ל"ג

נושאי ה'דף' בעלון:

- פרסום החטא ברבים (יומא פ"ו) Ⓢ Ⓞ
- המזכה את הרבים אין צריך לחשוש למכשול חטא (יומא פ"ז) Ⓢ Ⓞ
- גרמא במחיקת השם (יומא פ"ח) Ⓢ Ⓞ
- נתינת פלטיק שקוף על הסוכה להגן מפני הגשמים (סוכה ב') Ⓢ Ⓞ
- שינה בסוכה שאין השולחן בתוכה בשעת השינה (סוכה ג') Ⓢ Ⓞ
- סוכה העשויה מחלונות (סוכה ד') Ⓢ Ⓞ
- הזכרת שם הוי"ה במילואו (סוכה ה') Ⓢ Ⓞ

מהשקא החף הס"ד
מצאא לאור הצלון
מתראס לשפה האנאלית

המצונן ייניס אקפאלו נא
לשפא אמיוף אמצרכת

שי"ק פרי' כי תצא זמני כניסת ויציאת השבת:

י-ם	ת"א	חיפה	באר שבע	הדלקת נרות מוצאי ש"ק
6:28	6:43	6:35	6:45	7:40
7:40	7:42	7:42	7:41	8:19
8:19	8:17	8:19	8:19	

הזמנים ו"לימודי היום"
מתוך ובאדיבות לוח "דבר בעתו"
ניתן להשיגו בת.ד. 1119 ב"ב

ניתן לרכוש גמרות סוכה

"עוז והדר"

לשיעורי הדף היומי במחירים מיוחדים
מבצעים לרכישה מרוכזת!
להזמנות:

1 599 - 55 - 30 - 55

לחנויות: "המסורה" 02-5370588

והערב נא...

יהודי משכים קום, שם פניו אל בית המדרש, מברך בתורה תחילה, ובפיו תחינה "והערב נא ה"א את דברי תורתך בפנינו ובפיות עמך בית ישראל" --- חשקה נפשו ללמוד, להבין, לצלול בים התלמוד ולהרגיש את מתיקות התורה...

עתה עם תחילת לימוד מסכת סוכה, כאשר המונים צפויים להצטרף ללימוד מסכת זו כהכנה לקראת חג הסוכות הבעל"ט, משלים צוות ענק של ת"ח את הוצאת מסכת סוכה - כך נוסף מאותה יצירת פאר, מהדורת "מתיבתא", כשגולת הכותרת במסכת זו, כשלצד השפה הבהירה והנוחה בה נכתב הביאור, הושם דגש מיוחד על הביאור שיהיה ערוך ברמה מיוחדת ובלשון צח ובהיר, תוך כדי שכל הנושאים המהותיים של הסוגיא נכללים בתוך הביאור, ולתת מענה ברור לכל שאלה ודיון שיכולה להתעורר אצל הלומד, בצורה מקיפה ויסודית תוך ציון מהלכי הראשונים בסוגיא, והרחבת הדברים בילקוט ביאורים, ובמגוון המדורים העומדים לתועלת הלומד.

ואכן - אין ספק, כי בלימוד מסכת זו במהדורת "מתיבתא" שהיא תורה מפוארה בכלי מפואר, יזכה הלומד, בין אם הוא תלמיד חכם ובן ישיבה, ובין אם הוא בעל בעמיו הקובע עיתים לתורה, ללמוד ולהבין, להרגיש את מתיקות התורה, ולקנות ידע נרחב בסוגיות מסכת זו, ולזכות ל"והאר עינינו בתורתך" - אסוקי שמעתא אליבא דהלכתא.

פן נוסף, במסכת זו מצורף גם הספר המיוחד "ההוד וההדר" המלווה את כל המסכת במאות תמונות תלת מימד על כל ענייני סוכה ואופניה, ודיני ארבעת המינים שצולמו במיוחד למסכת זו, המועילות בהמחשת הדברים באופן הברור ביותר, ויתנו ללומד הבנה בהירה בנבכי עומק דיני הגמרא, "והערב נא..."

טעמו וראו כי טוב הוא

מוקד מנ"י מתיבתא: 1-800-22-55-66

העלון יו"ל ע"י הערכז העולמי להפצת הדף היומי
"זכרון פשה" על': 02-5377604

העלון מופץ בלמעלה מ-10,000 תיבות דוא"ל עייני
רשת "היכלי תורה": 03-5422711 פקס: 1599-55-30-55
דוא"ל: tora10@nana.co.il
להצטרפות לקבלת העלון נא לשלוח אמייל לכתובת הנ"ל.

מכור ענק של דגמים חדשים לראש השנה ולסוכות

לוחות שנה מפוארים בכל כמות

לפוסדות וארגונים נציג פיזוד יבוא עד אליכם לחצונת המצרים

מכור עצום של יותר מ-400 דגמים מפוארים בעיצובים מיוחדים בהטבעות זהב

מלכות MALCHUT

מזכרות לאירועים, אריזות שי, קישוטי שולחן, מוצרי עור אופנותי, דפי רקע, וכרטיסי ברכה

ברחוב נפתא 5 בני ברק

להשיג בכל החנויות תשמישי קדושה ומתנות

פרסום החטא ברבים

בסוגייתינו הקשו סתירה בין ב' פסוקים, שפסוק אחד אומר (תהלים לב א) 'אשרי נשוי פשע כסוי חטאה' ומכאן שראוי לאדם לכסות את חטאיו, ופסוק אחר אומר (משלי כח יג) 'מכסה פשעיו לא יצליח' ומכאן שראוי לאדם לפרסם חטאיו, ותירצו שבחטא מפורסם צריך לפרסם חטאו כדי שיתבייש ולא יכפור בחטאו, אבל בחטא שאינו מפורסם לא יגלה חטאו ויחוס על כבוד שמים שכל מה שאדם חוטא בפרהסייה מיעוט כבוד שמים הוא. ועוד חילקו שבעבירות שבין אדם למקום יכסה את חטאו, אך בעבירות שבין אדם לחבירו יגלה לרבים כדי שיבקשו ממנו שחטא כלפיו שימחול לו.

ודנו הפוסקים בנידונים שונים אם ראוי לאדם לגלות חטאו או להסתירו. בשו"ת פנים מאירות (ח"ב סי' קעח) נשאל בדבר מי שרוצה לעשות תשובה ולבו מתלהב ורוצה להתוודות ברבים על חטאו כדי שיתבייש, אם מותר לעשות כן או לא. ומסיק בתשובתו על פי סוגייתנו שאסור לפרסם החטא, אלא יתוודה בינו לבינו ודיו. אפילו קודם מותו לא יפריט חטאיו לרבים אלא יתוודה בינו לבין קונו, אלא אם כן אינו יודע כיצד עושים תשובת המשקל על חטא שאו רשאי הוא לשאול חכם מהי התשובה על חטא כזה. ומסיק שם שחדשים מקרוב באו שאומרים שצריך האדם דווקא לפרסם את חטאו, וישתקעו הדברים ולא יאמרו ומדברי חיצונים הוא דבר זה.

וכן כתב בשו"ת אגרות משה (אוי"ח ד סי' קיח) לאחת שביקשה ממנו סדר תשובה על חטא מסוים, וכתב לה שצריכה היא לדעת שאין הוידוי צריך להיות אלא רק בלחש לפני השי"ת אבל לא לשום אדם וכמבואר בסוגייתנו, ורק כשיש צורך כדי לדעת איך לשוב בין מצד ההלכה בין למצוא עצה טובה, וכמו שעשתה כששאלה אותו את דרך התשובה, אבל בלי תועלת אין לגלות את החטא לפני אדם, ורק פריצי אומות העולם סוברים שעל ידי הוידוי לפני הכמרים של אמונתם הם כבר מתכפרים ומותר להם כבר לעבור על כל דבר, ודרך התורה היא להיפך וחלילה ללמוד ממעשיהם.

ובשו"ת נודע ביהודה (קמא או"ח סי' לה) דן בדבר אדם שבא על אשת איש ואסרה על בעלה, וצריך הוא עכשיו לספר לבעלה שבא עליה ושהיא אסורה לו, אם ראוי שיספר שהוא זה שבא עליה או שעדיף לכסות זאת ולא לומר מי הוא שבא עליה אלא לומר שידוע שבא עליה אדם. ומתחילה כתב שמין הראוי היה שיסתיר חטאו על פי המבואר בסוגייתנו שראוי לאדם להסתיר חטאיו, והיא הרי בלאו הכי אסורה לבעלה בין אם הוא זה שבא עליה ובין אם הוא אחר. אך שוב כתב שעדיף שיספר שהוא החוטא, כיון שמצד הסברה נראה שיותר יכנסו דבריו באזני הבעל כשיראה שמתודה על עצמו בבכי ובאנחה, וניכרים דברי אמת, ויאמין יותר למעשה ויפרוש מאשתו, ולכן עדיף שיספר בעצמו. וכן מטעם אחר צריך לספר, שכיון שגרם במעשהו גם לאסור את האשה על בעלה הרי יש בזה גם חטא בין אדם לחבירו, וצריך לפייסו על הנזק שגרם לו. והרי אפילו בגזל את חבירו והשיב לו צריך לפייסו, כל שכן בזה שאין יכול לתקן את הנזק שעשה, שודאי צריך גם לפייסו על מה שעשה לו.

המזכה את הרבים

אין צריך לחשוש למכשול חטא

בשו"ת שואל ונשאל (ח"א יו"ד סימן עד) נשאל במי שהוא שוחט ובודק ובא ללמד התלמידים מלאכת הש"ב והדינים הנצרכים, אם ראוי לו לפרוש ממלאכתו זו מחשש שמא יכשל בהוראת דיני שחיטה למי שאינו ירא שמים, ועל ידי זה נמצא שבלימודו יביא את הרבים לידי אכילת נבילות וטריופות (וראה יו"ד סי' א ס"א בדיני השוחט ובמה שהוסיף בשמלה חדשה שם), או שמא אין לו לחוש לזה ועליו להורות דיני שו"ב לכל הרוצה ללמוד. והכריע שם, שרק אם אותו שבא ללמוד איננו ראוי הן מצד יראתו שאיננו ירא וחרד או שאיננו חכם מעיין בש"ס, ובא המלמד ללמדו אף על פי שראה והכיר בחסרונותיו אלו, עובר על לפני עור ומכשיל הוא את הרבים, אבל בלא"ה גם כשאין התלמיד מוחזק כל כך בחכמה וביראת שמים מרובה יכול השו"ב ללמדו את מלאכת השחיטה, אלא אם כן הכיר בו שחסרה לו מידה של יראת שמים יותר מהרגיל, שאז אסור מעיקר הדין ללמדו את מלאכת השחיטה. וכתב למעשה שמי שבידו תעודה מדיין או ממו"צ שהוא ירא שמים ותלמיד חכם מעיין בש"ס, כל המלמדו נכון לבו בטוח כי מזכה את הרבים הוא, ואז אין הוא צריך לחוש שמא באמת יתברר שאותו תלמיד אינו ראוי להיות שו"ב.

והביא בשואל ונשאל ראייה מסוגייתנו שמי שמטרתו היא לזכות את הרבים אינו צריך לחשוש שיבא על ידו מכשול עוון, שבסוגייתנו מבואר שכל המזכה את הרבים אין חטא בא על ידו כדי שלא יהא הוא בגיהנם ותלמידיו בגן עדן. ודברי רו"ל הם הבטחה גדולה שאינה צריכה שום הבטחה אחרת בזה ובבא כי מפיהם אנו חיים, ולכן יכול הוא לסמוך על הבטחה זו שכיון שהוא מזכה את הרבים לא יבוא חטא על ידו. וליתר חיוזק כתב שם סדר ההוראה, שהשו"ב יתאמץ ללמדו היטב כל הדינים הן בשחיטה הן בבדיקה הן בדינים, וכשיתן לו את ההסכמה לשחוט יתנה עמו שנותן לו רשות לשחוט בתנאי שישקוד על לימודו וירגיל עצמו בהשחזות הסכין זמן מה אחרי לימודו ולא יורה שום הוראה בכל ספק עד שיביאהו לפני הרב של העיר, ואם אין שם רב בעיר לא יורה רק מה שהוא פשוט בשו"ע וכל ספק שישתפק בכונת השו"ע או בזולתו ישאל לאחד מהרבנים הבקיאים עד שיהיה לו רשיון מיוחד ותעודה מאושרת מרב בקי שיכול להורות על פי דעתו והכרעתו. (וע"ע כרתי ופלתי שם שכתב לחדש קבלת הסמיכה כל ב' יג' שנים, ובספר מוזן כשר מן החי ח"ב סופ"ג הביא שמנהג ירושלים לחדש הסמיכה כל שנה).

והנה דברי השואל ונשאל הם בחטא שיכול להיות על ידי זיכוי הרבים גופא, שבזה מובטח הוא שלא יבא חטא על ידו. אמנם החיד"א (ברית עולם לספר חסידים סימן שנב) נקט שהמזכה את הרבים מובטח לו שלא יחטא גם בשאר חטאים, אבל רק לענין זה שאינו נכשל לחטוא בשוגג. אבל אין אומרים שמפני שזיכה את הרבים תסתלק ממנו זכות הבחירה ולא יהיה לו יצר הרע כלל, ובה ביאר דברי הספר חסידים שם שכתב שגם המזכה את הרבים יכול לחטוא.

וממעלת זיכוי הרבים למדו הפוסקים שיש להעדיף הדפסת ספרי קודש לרבים מכתבת ספר תורה ליחידים, כיון שיש בזה יותר זיכוי הרבים (וראה בזה בהקדמת שו"ת סמיכה לחיים, ובספר נפש חיים מערכת ח אות כ, ובמה שהאריך בהקדמת לב אריה).

גרמא במחיקת השם

בגמרא הובאה מחלוקת רבי יוסי ורבנן במי שהיה שם כתוב על בשרו, שרבנן סוברים שהרי זה לא ירחץ ולא יסוך ולא יעמוד במקום הטנופת, ואם נודמנה לו טבילת מצוה כורך עליו גמי ויורד וטובל. ורבי יוסי סובר שיורד וטובל כדרכו ובלבד שלא ישפשף. ונחלקו הראשונים בטעם איסור הרחיצה כששם על בשרו, רש"י פירש שהוא משום החשש שמא ימחוק את השם על ידי המים שטובל בהם, אבל בגמ' (שבת קכ:) מבואר שהטעם שאסור לטבול כששם על בשרו הוא משום שלא יעמוד בפני השם ערום.

וכן הקשו בתוספות ישנים ותוס' הרא"ש (בסוגייתינו) על רש"י שפירש האיסור משום מחיקת השם. ולכן נקטו הם והרמב"ם (יסודי התורה פ"ו ה"ו) שאין האיסור אלא משום שעומד בפני השם ערום, אבל משום מחיקת השם אין איסור. והטעם שאין איסור משום מחיקת השם ביאר בשו"ת רדב"ז (ח"ה סי' מז), כיון שהרי אינו מוחק בידיים אלא ממילא הוא נמחק על ידי המים, ולכן בטבילת מצוה שאין שם אלא גרמא בעלמא מותר.

ובשו"ת נודע ביהודה (תנינא או"ח סימן יז) נשאל בן המחבר אודות בן כפר שייחד בביתו חדר א' לבית הכנסת לבני הכפר להתפלל שם במנין עשרה עם המתאספים לשם מכפרים הסמוכים, ושרטו וכתבו על הכתלים כמה תחינות ובקשות כדרך בתי כנסיות, ואחר ששבק חיים לכל ישראל מכר בנו כל הבית לאיש אחר, ושאל הלוקח אם מותר לעשות מהחדר הזה בית יין שרף וגם מקוה לטבול בו. ודן שם גם בדין מחיקת התפילות הכתובות והחקיקות על הכתלים אם יש בזה משום איסור מחיקת השם על ידי גרמא, וצידד ללמוד מכאן שגרמא במחיקת השם מותרת. אך מסקנתו היא שרק לצורך טבילת מצוה הותרה מחיקת השם על ידי גרמא, אבל שלא לצורך מצוה יש איסור במחיקת השם בכל גווניו, ולכן אסור למחוק את התפילות עם השמות הכתובים על הקירות שלא לצורך מצוה.

וכן כתב בחזון איש (ידיים סי' ח ס"ק יז) דדווקא בטבילת מצוה, אין איסור משום מחיקת השם אבל ברחיצת רשות יש איסור מטעם מחיקת השם. וכן מתבאר גם מלשון תשובת הרדב"ז (שם).

דעת הספר חסידים (סי' תקי) והתשב"ץ (ח"א סי' ב) שגם בגרמא וגם לצורך מצוה יש איסור במחיקת השם, וכתב בספר חסידים שלא ישים אדם ספרים אצל מיני מאכל כדי שהעכברים הבאים לאכול ממיני המאכל לא יאכלו אגב כך גם את הספרים, ונאמר (דברים יב ד) 'לא תעשון כן לה' אלהיכם' שאסור לגרום שימחק השם. ומה שהותר כאן לרחוץ ולמחוק את השם על ידי גרמא, ביאר התשב"ץ שהוא דווקא בשם הכתוב על בשרו שבלאו הכי היה עתיד להימחק במשך הזמן על ידי הזיעה.

ובשו"ת דובב מישרים (ח"א סי' צט וקד) הוכיח מדברי הרשב"א (שבת שם), שמה שהתירו בסוגייתנו מחיקת השם ברחיצה הוא רק כיון שאין המחיקה ודאית ויתכן שלא ימחקו המים את השם, ובאופן זה שאין המחיקה ודאית אין איסור במחיקה על ידי גרמא, אבל במקום שהמחיקה ודאית אסור בכל גווני אף על ידי גרמא (וע"ע חזו"א שם ושו"ת בית זבול ח"ב סי' ה וכתבתי קה"י החדשים לז-מ).

נתינת פלסטיק שקוף על הסוכה להגן מפני הגשמים

נפסק להלכה (שו"ע או"ח סי' תרכט סי"ט) שסוכה שפירסו עליה או תחת הסכך שלה סכך פסול, כגון סדין וכיוצא בזה, נפסלה הסוכה בכך, כיון שסכך פסול לא רק שאינו מכשיר בסוכה אלא הוא גם פוסל אותה, ואם יש גם סכך כשר וגם סכך פסול הסוכה פסולה.

בשו"ת שבט הלוי (ח"ד סי' נז) דן בנידון שנשאו ונתנו כמה תלמידי חכמים, אם מותר לכסות את הסוכה בכיסוי פלסטיק שקוף שהשמש נראית בעדו כדי למנוע אפשרות של ירידת גשם לתוך הסוכה, האם יש לחוש בדבר לטיכור בסכך פסול הפוסל את הסוכה. והביא שם בשם חכם אחד שכתב (במאסף קול תורה) שאין לפסול באופן זה משום מסכך בסכך פסול, וטענתו בנויה על המבואר בסוגייתנו.

דבסוגייתנו ניתנו כמה טעמים במה שסוכה הגבוהה מעשרים אמה פסולה, ואחד מהם הוא טעמו של רבי זירא שבסוכה הגבוהה מעשרים אמה אין אדם יושב בצל הסוכה אלא בצל הדפנות. ומה שצריך לישב בצל הסוכה דווקא הוא כיון שענינו של הסכך של הסוכה הוא לעשות צל מפני החמה בסוכה, ולמד רבי זירא כן מלשון הכתוב (ישעיהו ד ו) וסכה תהיה לצל יומם מחרב, הרי שלשון סכך הוא על דבר המציל מפני חורב השמש. ולפי זה טען אותו חכם שאין שם סכך אלא על דבר המציל מפני החמה, אבל סכך שקוף שאינו מציל מפני החמה אין שם סכך עליו לענין סכך כשר, והוא הדין שאין דין סכך פסול עליו. ולכן סכך פסול העשוי מפלסטיק שקוף שאינו מציל מפני החמה אין שם סכך פסול עליו ואינו פוסל את הסוכה.

אך הגר"ש ואזנר נקט בפשיטות שגם סכך פסול שקוף פוסל את הסוכה. ויסוד דבריו הוא על פי המבואר בבית יוסף שגרס ברש"י (לקמן ח:) שסוכה היא העשויה להציל מחורב וממטר, וכן כתב הרא"ש (פ"א סי' יב). (הערוך לנר בסוגייתנו מביא את הבי"א או"ח סי' תרלא, ומעיר שאינו ברש"י שלפנינו רק ברא"ש כ"ב). ולמדו כן מאותו פסוק שהביא רבי זירא בסוגייתנו, שנאמר בו וסכה תהיה לצל יומם מחרב ולמחסה ולמסתור מזרם וממטר, ולמדו שתיבת סוכה הולכת גם על ענין המחסה מזרם וממטר שבסוף הפסוק, וגם סכך המציל מפני המטר נקרא סכך. ולכן גם הגנה מפני הגשמים נחשבת לצל ולסכך, ולכן סכך העשוי מפלסטיק שקוף אף שאינו מגן מפני החמה הרי הוא מגן מפני הגשמים ומהיכי תיתי לומר שסכך פסול כזה לא פסלה התורה.

ועוד צידד בשבט הלוי לומר שאף סכך פלסטיק שאינו מגן מפני אור השמש, מכל מקום הרי הוא מגן מפני עומס החום ונחשב למחסה מחורב גם כן, ולכן שפיר שם סכך עליו ואם פסול הוא פוסל הסכך הזה את הסוכה. ולכן מסיק בשבט הלוי שחלילה מלהתיר ליתן כיסוי פלסטיק על הסוכה, אלא שבשעת הדחק שאינו יכול לישב בסוכה בלי כיסוי זה עדיף ליתן את הכיסוי ולא לברך אז על הישיבה בסוכה, כדין סדין המבואר במגן אברהם (סי' תרכט ס"ק כה) ובמשנ"ב (שם ס"ק נה).

(וראה עוד מנחת שלמה ח"ב סי' נח ס"ה, וראה פניני הלכה להלן ג.).

שינה בסוכה שאין השולחן בתוכה בשעת השינה

בספר מועדים וזמנים (ח"א סי' פח) הובא, שתלמיד חכם אחד זכה להיות בחג הסוכות עם החפץ חיים בסוכתו, ובהלכם לישון ראה איך שהחפץ חיים מקפיד ומדקדק שיהיה השולחן בתוך הסוכה בשעת השינה. ופירש לו החפץ חיים, שטעם קפידתו היא מחמת דברי המרדכי (סוכה פ"ב סי' תשמ) שנפסקו להלכה (רמ"א סי' תרמ ס"ד), שאם עשה אדם את סוכתו במקום שאינו ראוי לשינה הרי סוכתו פסולה גם לאכילה, כיון שבשעת האכילה צריך שתהיה הסוכה ראויה לכל דבר וגם לשינה, והוא הדין שבשעת השינה צריך שתהיה הסוכה ראויה לאכילה ושיהיה בה שולחן כדי שיוכל לאכול עליו, ואם אין שולחן בסוכה בשעת השינה ואינה ראויה לאכול בה הרי היא פסולה גם לשינה.

וזהו גם פשוט כוונת המשנ"ב בספרו (סי' תרמ ס"ק כז) שכתב על דברי התרומת הדרשן (סי' צב) שנפסקו ברמ"א (שם) שמי שאין יכול לישון בסוכה בנחת כיון שהיא קטנה ואין לו מקום לישון בה בפישוט ידים ורגליים כדרכו, אף על פי כן חייב הוא לישון בסוכה ואינו נחשב למצטער הפטור מן הסוכה, וכתב המשנ"ב שמ"מ צריך להיזהר שיהיה גם שולחנו בתוך הסוכה הקטנה הזו כיון שאל"כ אין הסוכה ראויה לאכילה כיון שחוששים שמא ימשך אחר שולחנו וכמבואר בסוגייתינו. וכוונת המשנ"ב שגם בשינה צריך השולחן להיות בתוך הסוכה (וראה ספר הסוכה ע"מ תט).

ובמועדים וזמנים (שם) האריך לחלוק על המשנ"ב וכתב שהעיקר כמו שנוהגים העולם שאינם מקפידים בזה וישנים בסוכה גם כשאין בה שולחן, וכתב שאין לשנות ולהחמיר בדבר זה שאינו מפורש בפוסקים, ורצה לדחוק אף בדברי המשנ"ב שאין כוונתו להצריך שיהיה השולחן בסוכה בשעת השינה אלא בשעת האכילה.

ובספר אז נדברו (ח"א סי' מא אות ו) דחה דבריו וכתב שראוי לחשוש לכך ולישון בסוכה רק כשיש בה שולחן, ושיעור השולחן דיו ברוחב טפח וכמבואר בסוגייתנו.

החכם צבי (סי' צד) חולק על עיקר דברי המרדכי והתרומת הדרשן הנ"ל, וכתב שנידון זה אם צריכה הסוכה להיות ראויה לכל דבר או לא היא היא מחלוקת רבי ורבנן. שבסוגייתנו נחלקו רבי ורבנן בשיעור הסוכה, שלדעת רבנן שיעורה ב' טפחים על ז' טפחים כדי שתהא מחזקת ראשו ורובו ושולחנו, ולדעת רבי שיעור הסוכה הוא בד' אמות על ד' אמות. וכתב החכם צבי שבה נחלקו, שרבנן סוברים שבשעת אכילה אין הסוכה צריכה להיות ראויה לאכילה, ובכדי לאכול די בשיעור של ז' טפחים על ז' טפחים שזה שיעור ראשו ורובו ושולחנו, ובכך הסוכה כבר כשרה לאכילה. אך לדעת רבי צריכה הסוכה להיות ראויה גם לשינה, וסוכה של ז' טפחים על ז' טפחים אינה ראויה לשינה כיון שאי אפשר לישון בה בלי פישוט ידים ורגלים ושינה כזו היא בגדר מצטער הפטור מן הסוכה ושלא כדברי התרומת הדרשן הנ"ל, ושיעור השינה בנחת הוא בד' אמות על ד' אמות שזהו תמיד שיעור האדם בפישוט ידיו ורגליו, ולכן לדעת רבי צריכה הסוכה להיות בשיעור ד' אמות על ד' אמות, כדי שגם בשעת האכילה תהיה הסוכה ראויה גם לשינה.

ולפי דבריו נקט **החכם צבי**, שכיון שלהלכה קיימא לן כרבנן ששיעור סוכה הוא ב' טפחים על ז' טפחים, נמצא שלהלכה אין צריכים שבשעת האכילה תהיה הסוכה ראויה לשינה ושלא כדברי המרדכי, והוא הדין שאין צריכים שבשעת השינה תהיה סוכה ראויה לאכילה ושלא כדברי המשנ"ב.

סוכה העשויה מחלונות

בהרבה מקומות מצוי שעושים סוכה במרפסת סגורה, וחלונות המרפסת הם דפנות הסוכה. ודנו הפוסקים בגדרי הכשר סוכה כזו, שבזמן שהחלונות סגורים ועל ידי כך יש ג' דפנות כהלכתן ודאי הסוכה כשרה, אך בזמן שהחלונות פתוחים ועל ידי כך אין דפנות כשרות כהלכתן, לכאורה הסוכה פסולה, וכך נקטו רוב הפוסקים.

וכתבו הפוסקים לפי זה שאם בשבת או ביום טוב היו החלונות פתוחים אסור לסגור את החלונות ולהכשיר בכך את הסוכה, שכיון שהסוכה מקבלת הכשר על ידי פעולה זו של סגירת החלונות, הרי יש בזה משום איסור בונה בשבת ויום טוב ואסור לעשות כן (ראה מקראי קודש ח"א סי' י, שמירת שבת כהלכתה פכ"ד הערה קטו, ארחות רבינו ח"ב ע"מ ריט, קובץ מבית לוי ב ע"מ כג).

אמנם בשו"ת קנין תורה (ח"ג סי' צג) ובספר ידיו של משה (לר' משה פרישקו ראב"ד קושטא, או"ח הל' סוכה סי' ד) כתבו לצדד שגם בזמן שהחלונות של הסוכה פתוחים אין הסוכה פסולה, ודווקא בזמן שאין ג' דפנות שלמות כיון שהמקום פרוץ לגמרי אז הסוכה פסולה, אבל כשיש דלת או חלון ומשקוף מהצדדים ככל פתחי וחלונות הבית הרי זה דופן גמור וגם כשהדלת והחלון פתוחים לא בטל שם מחיצה מהם כיון שכך הוא דרך דירת הבית שפתוחים את דלתותיו וסוגרים אותם, ומתקיים בזה תשובו כעין תדורו.

והביאו ראיה לדבר מדיני עירובין, שמבואר (עירובין ו:) שרשות הרבים אינה ניתרת על ידי עירוב אלא אם כן דלתותיה ננעלות בלילה או שהן ראיות לינעל (וראה או"ח סי' שסד ס"ב), ועל ידי דלתות אלו נעשה המקום כחצר ויכולים לערב בו ואינו כרשות הרבים גם בזמן שהדלתות פתוחות, הרי שעצם מציאותם של הדלתות מועילה גם כשהם פתוחים, והוא הדין לענין סוכה שמציאותם של הדלתות והחלונות נחשבת למחיצה גם כשהם פתוחים.

אלא שכתב בספר ידיו של משה שיש לומר שאין להתיר מכח סברא זו אלא בסוכה שרובה מחיצות ויש בה חלון או דלת אחד שעל ידו בא הכשר הסוכה, שבזה יש לומר שגם כשהחלון או הדלת פתוחים עדיין נחשב המקום למוקף מחיצות, כמו בעיר שנחשבת מוקפת מחיצות גם אם יש בה רחובות מפולשים שהם רשות הרבים ויש להם דלתות ננעלות. אבל סוכה שכולה עשויה חלונות וכולם פתוחים אין לה מחיצות כלל, והדבר דומה למה שאמרו חז"ל חבל על דלית ליה דרתא ותרעא לדרתא עביד, אין לו כלל בית אלא רק שערים וחלונות בלבד.

והמגיה בספר ידיו של משה כתב עוד לחלק בין דיני עירובין לדיני סוכה, על פי המבואר בסוגייתנו. שבסוגייתנו מבואר שאם נעץ ד' קונדסין על שפת הגג ונתן על גביהן את הסכך, לדעת רב הונא בדעת רבנן הסוכה פסולה ואין אומרים גוד אסיק מחיצתא לראות את מחיצות הבית כאילו הן עלולות ומקיפות את הסוכה, וכן פסק בשולחן ערוך (או"ח סי' תל ס"ו) בדעה הראשונה. ואף שלענין שבת ודאי יהיו מחיצות כאלו מחיצות שאומרים בזה גוד אסיק, מכל מקום לענין סוכה צריך מחיצות ממש ואין מועיל גוד אסיק במקום שאין מחיצות ניכרות.

ואם כן הוא הדין לענין דלתות ננעלות, שיש לומר שדווקא לענין שבת נחשבות הן למחיצות, אבל לענין סוכה צריך מחיצות ניכרות ואין די בחלונות או דלתות פתוחים היכולים להיסגר. ולכן כתב למעשה שאין להכשיר סוכה העשויה מחלונות בזמן שהחלונות פתוחים, וגם בשו"ת קנין תורה (ח"ו סי' מא) מסיק שכיון שלא נזכר בפוסקים ענין דלתות פתוחות עדיף להחמיר ולא לסמוך על דלתות וחלונות פתוחים.

לזכרון עולם בהיכלי תורה

יום חמישי י"ד אלול

סוכה ה'

100 גמרות לשיעורי התורה
ולמגידי שיעורים

נתנדבו לעי"נ
ראש משפחתנו היקר באדם
איש חי ורב פעלים לתורה ולתעודה
רודף צדקה וחסד בכל מאודו
רבי עמרם דוד זצ"ל כהנא

נלב"ע ביום ח"י אב תשמ"ט

ת.נ.צ.ב.ה.

**צרפו עוד היום את ידיכם וחרכיכם
לקבלת העלון חדי שבוע
והכנסו להגרלה!!!**

מבצע למנויי
עלון
"היכלי
תורה"

ההגרלה הבאה
תיערך אי"ה
בט"ו אלול

עושים
10 מגזינים חדשים לעלון
זוכים
בש"ס
"ובלכתך בדרך"

את הכתובות יש
לשלוח לתיבת דוא"ל:
tora10@014.net.il

איך מצרפים מגזינים?

כל שעליכם לעשות הוא לשלוח 10 כתובות דוא"ל,
ואנו נשלח אליהם את העלון.

"להגדיל תורה ולהאדירה"

ככל שתשלחו יותר כתובות- תכנסו להגרלה פעמים רבות יותר
ובכך תגדילו את סיכוייכם לזכות!!!

עשה עכשיו מנוי **מתיבתא** במחיר מיוחד
חייג למוקד המנויים: 1800-22-55-66
בסוכה לומדים עם מתיבתא

הזכרת שם הוי"ה במילואו

בסוגייתנו מבואר סדר כתיבת התיבות שעל גבי הציץ, והביאו בענין זה ברייתא שהציץ דומה כמין טס של זהב ורחב שתי אצבעות ומוקף מאזן לאזן, וכתוב עליו שתי שיטין יו"ד ה"א מלמעלה וקדש למ"ד מלמטה וכו'. וכתבו התוספות (ד"ה יו"ד) דאע"פ שיו"ד ה"א שם גמור אין זה הוגה שם באותיותיו אם מזכיר שתי אותיות כיון דאינו מזכירם לשם שם שלם.

ועיין שו"ת חתם סופר ח"ה סי' קצב במכתב לחותנו רעק"א שתוס' למדו שהטעם שהתנא נקט רק יו"ד ה"א מלמעלה ולא נקט את כל השם יו"ד ה"א וא"ו ה"א, הוא כיון שיש איסור בהגיית כל השם משום הוגה את השם באותיותיו גם אם מזכיר את השם במילואו עם אותיות המלוי של כל אות, ולכן הזכיר התנא רק אותיות יו"ד ה"א והקשו התוספות שעדיין יש איסור הוגה את השם בדבר, כיון שמזכירים כל שם י-ה באותיותיו, ותירצו התוספות שכיון שכוונת ההזכרה של אותיות יו"ד ה"א אינה אלא משום חלק של שם הוי"ה ולא משום שם י-ה, לכן אין איסור הוגה את השם באותיותיו בדבר (וראה מהר"ם).

ועל פי זה נשאל בשו"ת נודע ביהודה (קמא יו"ד סי' צג) במה שנוהגים החסידים לומר לשם יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה ליחד שם יו"ד ה"א בוא"ו ה"א, אם יש איסור הוגה את השם באותיותיו בדבר, כיון שאת שתי האותיות הראשונות יו"ד ה"א אומרים בלי שום הפסק ויש לחוש לאיסור הוגה את השם באותיותיו לפי המבואר בתוספות שגם בשתי אותיות ראשונות יש איסור הוגה את השם.

והשיב הנודע ביהודה שלפי מה שהוא זכור מילדותו שמע האנשים הללו היו אומרים שם יו"ד ה"א בוי"ו ה"א במילואו, ובוזה ודאי אין משום הוגה השם, כיון שאות ב שלפני תיבת בוא"ו מפסקת בין אותיות יו"ד ה"א לאותיות וא"ו ה"א, ואם כן אין לחוש לאמירת שם יו"ד ה"א וא"ו ה"א בשלמות. ולאמירת שם יו"ד ה"א בשלמות אין לחוש כיון שאין אומרים אותו לשם שם י-ה אלא לשם שם הוי"ה, ובאופן זה אין איסור על הזכרת שם יו"ד ה"א וכמבואר בדברי התוספות בסוגייתנו (ראה הגהות עין חנוך שם ומה שיישב בהגהות לשו"ת מפענח נעלמים סי' א אות כ).

ולמעשה כתב בספר בני יששכר (תמוז אב מאמר א אות ט) שמנהג אבותינו תורה הוא שכשרוצים לדבר זה עם זה בענין השם הנכבד, כיון שאסור להזכירו כסדרו לכן אומרים שם הוי"ה, וכן כתב בספר תפארת ישראל (למהרי"ח, פ' כי תבא).

ויש נוהגים להזכירו בכינוי קופי"ן ולומר יו"ד ק"י וא"ו ק"י (פתח עינים ע"ז יח. בשם האר"י, חיי אדם כלל ה דכ"ז, שו"ת חתם סופר שם). ובמקומות שלומדים בספרי המקובלים וצריכים לקרוא את השם ככתיבתו ממש במקומות שהמכוון הוא לצירופים השונים של השם המיוחד, אמר מוהרי"א מרגליות שהיה מגדולי המקובלים שדי להסתכל בהבטה על צורת אותיות השם ולקרותם במחשבה בלי להזכירם בפה (הקדמת מתוך מדבש לזוהר).

יחודי היום יום חמישי י"ד אלול תשס"ו 07 בספטמבר 2006

- דף היומי בבלי: סוכה ה
- דף היומי ירוש': חלה ו
- משנה יומית: יבמות ט, ד-ה
- רמב"ם יומי: תרגם א-ג
- מ"ב העמוד היומי: חלק ו דף ב"ו.
- חפץ חיים: רכילות ז, ה

הגמרא שהכל סוכין ביופיה

עם תחילת לימוד מסכת סוכה,

א. מצטרפים לאלפי המנויים על סדרת כרכי מתיבתא

ש"ס "עוז והדר" עם ההגהות והציורים
וההוספות החדשות, בתוספת:

ביאורי הגמרא בעריכת צוות ענק של ת"ח • ביאורי רש"י
ביאורי התוספות • ילקוט ביאורים • אליבא דהלכתא
פניני הלכה • תמצית הדף • כפתור ופרח

ועם 'ההוד וההדר' - מאות תמונות בצבע מלא
להמחשה, כולל תמונות אמיתיות של ארבעה מינים

ומקבלים במתנה

כרך מיוחד של "משנה ברורה המבואר"
על הלכות ארבעה מינים, בליווי מאות תמונות
אמיתיות בצבע מלא להמחשה, בפורמט 'פנינים'

ב. מצטרפים לאלפי המנויים על חוברות מתיבתא

1. המהדורה המורחבת "ובלכתך בדרך",
הכוללת גם 'ילקוט ביאורים' (2 חוברות בחודש)
2. המהדורה הקצרה "דרכי נועם", הכוללת:
ביאורי הגמרא, אליבא דהלכתא,
פניני הלכה ותמצית הדף (חוברת אחת בחודש).

ומקבלים במתנה

את הספר 'ההוד וההדר'
- מאות תמונות בצבע מלא להמחשה

תורה מפוארה בכלי מפואר

מוקד מנויים: 1800-22-55-66

הפצה להנויות: המסורה: 02-5370588

